Voorstel raad

Nummer
C.11
Portefeuillehouder
R.N. Leever

Contact en vragen via
Technischevragen@hollandskroon.nl

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
10 juli 2025	24 juni 2025

Onderwerp
Verwerken middelen Visserij Ontwikkelingsplan Hollands Kroon in begroting 2025-2028

Kern van het voorstel
Op 11 juli 2024 heeft de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld om het plan voor de ontwikkeling van het Blue Food Centrum Wieringen (BFCW) uit te werken. Dat plan is opgenomen in het Visserij Ontwikkelplan (VOP). Op 19 december 2024 heeft u ingestemd met een budget om een stichting op te richten om de maatschappelijke doelstellingen te realiseren die in het Visserij Ontwikkelplan geformuleerd zijn. Het college heeft naar aanleiding van het opgestelde Stichtingsplan op 27 mei 2025 besloten om de stichting BFCW op te richten. Na advisering en diverse besprekingen met het bestuur van de Coöperatieve Visafslag is besloten niet over te gaan tot aankoop van het afslaggebouw. De nieuwe stichting gaat ruimte huren in het gebouw van de Visafslag. In de bijgevoegde richtinggevende business case is dat uitgewerkt. Op deze richtinggevende businesscase is door het college geheimhouding gelegd. U wordt voorgesteld om de beschikbare middelen uit de SPUK en de bestemmingsreserve VOP voor het BFCW beschikbaar te stellen. Het college kan dan overgaan tot subsidiëring van de nieuwe stichting voor zover dit mogelijk is binnen het staatssteunkader, zie ook het kopje risico's.

Voorgesteld besluit
Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor: 1. de hoofdlijnen van het stichtingsplan als uitgangspunt voor de uitvoering van het Visserij Ontwikkelingsplan Hollands Kroon (i.c. Bluefood Centrum Wieringen) te nemen; 2. een bedrag van € 4,2 miljoen voor de uitvoering van het kavel 1 Blue Food Centrum Wieringen op te nemen in de begroting voor de jaren 2025 t/m 2028;

3. dit budget te dekken uit de specifieke uitkering Visserij Ontwikkelingsplan en de reserve Visserij Ontwikkelingsplan en hiervoor de Programmabegroting 2025 te wijzigen.

Wettelijke grondslag
Artikel 87 e.v. Gemeentewet en artikel 5 Wet open overheid (geheimhouding) en de, artikelen 191 en 192 van de Gemeentewet.

De gemeenteraad besluit:
Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 10 juli 2025. Griffier Burgemeester

Aanleiding
Voor de toekomst van de havens van Den Oever, de visserij en het behoud van de identiteit van het dorp als visserijgemeenschap is er een ambitieus plan ontwikkeld voor het (BFCW). Dit plan is geïntegreerd in het Visserij Ontwikkelplan (VOP) van het Rijk en de regio's. Het BFCW heeft een belangrijk maatschappelijk doel: het behoud en de promotie van de handel in Nederlandse vis in Den Oever. Dit draagt bij aan de brede welvaart in onze regio, wat essentieel is voor de lokale economie en cultuur. Door de handel in lokale vis onder de aandacht te brengen, en een plek te bieden voor handel in de Hollandse vissoorten ondersteunt BFCW niet alleen de lokale vissers, maar ook de gemeenschap bij duurzame visserijpraktijken en wordt maximaal bekendheid gegeven aan de waarde van lokale producten uit de regio Kop van Noord-Holland en Wieringen in het bijzonder. Dit versterkt de verbinding tussen de regio en zijn rijke maritieme tradities. Het BFCW wordt een dynamische marktplaats voor streekproducten. Daarnaast omvat het plan diverse nevenactiviteiten, zoals het bieden van een unieke visserijbeleving, het faciliteren van bezoekers in de haven en het ondersteunen van innovatietrajecten gericht op Blue Food visserij. In december 2024 is aan u het voornemen voorgelegd om een zelfstandige uitvoeringsorganisatie voor deze opgave op te richten. U heeft wensen en bedenkingen geuit op het voornemen van het college en budget beschikbaar gesteld voor de oprichting. De stichting is inmiddels opgericht. In de afgelopen maanden zijn de plannen uitgewerkt in een

Stichtingsplan dat u hierbij ter informatie aantreft. De plannen zijn daarnaast ook doorgerekend. Dat is gebeurd in een richtinggevende business case. Ook deze wordt u hierbij onder geheimhouding aangeboden.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect
In het traject van de richtinggevende business case is duidelijk geworden dat de verwerving van het gebouw van de visafslag niet de gewenste oplossing is voor de gemeente en voor de Coöperatieve Visafslag. Om die reden is afgesproken dat de nieuwe stichting de voor BFCW benodigde ruimte direct gaat huren in het afslaggebouw. De uitgesproken samenwerking met de Visafslag blijft zo een feit. Met het Stichtingsplan en de business case is er een duidelijk doel en financiële invulling voor de start van dit project. Het plan is realistisch binnen de door u gestelde kaders van de € 3,15 SPUK VOP die van het Rijk is verkregen en de door de gemeenteraad gevormde reserve VOP van € 2,0 miljoen (waaruit in juli 2024 € 275.000 en in december 2024 € 225.000 onttrekking is gevoteerd). Na uw instemming vraagt het college de stichting een subsidie aanvraag te doen met een activiteitenplan, een begroting en een overzicht van prestatie eisen zodat het project kan starten en de monitoring van de voortgang kan plaatsvinden.

Motivering per voorgesteld besluit
Ad 1 Voor de beantwoording van de vraag ‘wat gaat de nieuwe stichting precies doen’ en hoe vult dit de doelstellingen van het Visserij Ontwikkelingsplan in is het Stichtingsplan gemaakt. Het plan gaat uit van de stichting als een orkestrerende netwerkorganisatie, met een genootschap van samenwerkende partijen, aan de doelen vervat in de 7 ‘percelen’. Voor de realisatie van de genoemde ‘percelen’ zal een kleine en eenvoudige werkorganisatie worden ingericht met management, specifieke experts en uitvoerende medewerkers. Een deel van deze activiteiten zullen worden uitgevoerd in een specifiek gedeelte van het bestaande Afslag-gebouw dat voor BFCW zal worden aangepast en ingericht. Met de belangrijkste samenwerkingspartners (Coöperatieve Visafslag Den Oever, Stichting Visserij Beleving Wieringen, Stichting Onderdak Nautisch Erfgoed Wieringen, Vereniging Industriegroep Haven Den Oever, Coöperatieve In- en verkoop Vereniging Den Oever; opleidingsinstituut VONK, de Nederlandse Vissersbond en de PO Noordelijke Visserij Alliantie) worden passende samenwerkingsovereenkomsten gesloten. De Stichting heeft geen winstoogmerk, en streeft naar een kostendekkende exploitatie met opbouw van reserves voor een voortbestaan ook na de VOP-periode 2025-2030. De 7 activiteiten zijn:

1. Als onafhankelijk ketenregisseur promoten en faciliteren van de korte keten rond een collectief streekmerk Blue Food Wieringen.
2. Het organiseren van beleving en levering van 'Blue Food Wieringen' producten vanuit een centraal Blue Food Plein waar de producten gepresenteerd worden binnen een voor publiek aantrekkelijke Blue Food Markthal, waar ook aanverwante streekproducten te verkrijgen zijn.
3. Faciliteren van Innovatieve Schaaldierenverwerking, in samenwerking met visserijondernemers en handelspartijen.
4. Beleving van de visserij op een actieve wijze, in samenwerking met Stichting Visserij Beleving Wieringen.
5. Connectie met Wieringer Nautisch Erfgoed en Werelderfgoed Waddenzee, in samenwerking met Stichting Onderdak Nautisch Erfgoed Wieringen.
6. Orkestratie van een Collectief Innovatie Atelier, in samenwerking met Vereniging Industriegroep Haven Den Oever, en met de regionale VOP leerplaats 'Blue Innovation Lab' van VONK.
7. Organisatie van een Ontmoetingsplaats voor de partijen in het netwerk rond Blue Food Wieringen.

Het college vindt het Stichtingsplan een goede uitwerking voor de ambitie en stelt voor dit als uitgangspunt te hanteren voor de invulling van het Visserij Ontwikkelingsplan Hollands Kroon.

Ad 2

Voor de beantwoording van de vraag of het Stichtingsplan ook financieel haalbaar is, is een richtinggevende business case gemaakt die de activiteiten van de stichting financieel vertaald. De richtinggevende business case is opgebouwd uit 3 onderdelen:

1. De opstart van de organisatie;
2. De kosten en opbrengsten van het stichtingsplan;
3. De verbouwing van het gebouw voor de activiteiten van het BFCW.

Toelichting.

- Onderdeel 1 betreft de verwerking van de eerder door u beschikbaar gestelde budgetten in juli 2024 (€ 275.000; realisatie: € 210.784) en december 2024 (€ 450.000 voor 2025). Uitgegaan wordt van een realisatie van € 650.000 inclusief startkapitaal voor de stichting.
- Onderdeel 2 betreft de financiële vertaling van de 7 inhoudelijke activiteiten van de stichting en de managementopgave van de stichting. Hierbij zijn exploitatielasten als huur en personeel meegenomen, inkomsten voor activiteiten, maar ook investeringen om nieuwe activiteiten zoals een schaaldierverwerkingsruimte.

- Onderdeel 3 is het resultaat van het beschikbaar budget minus 1 en 2. Vervolgens is gekeken: wat kan je dan in het gebouw aanpassen t.b.v. de plannen.

De richtinggevende business case bevat detailramingen en onderbouwingen waarvan openbaarmaking de financiële positie van de stichting en de gemeente schaadt. Daarom is de richtinggevende businesscase geheim verklaard. De openbaarmaking van de totaalkosten heeft dit bezwaar niet. De richtinggevende business case resulteert in het totaaloverzicht op de volgende bladzijde.

Activiteit	Exploitatie lasten	Inves-tering	SPUK	Reserve VOP	Inkomsten derden	Lening bank of derden
Opstart BFCW	-650.000			650.000		
Stichtingsplan						
1. Blue Food Wieringen	-475.810		250.810		225.000	
2. Markthal met vispaviljoen	-437.152	-400.000	200.000		536.471	
3. Innovatieve schaaldierverwerking	-773.321	-1.800.000	468.842		1.104.479	1.000.000
4. Beleving van de visserij	-281.030	-400.000	579.553		101.478	
5. Nautisch erfgoed en werelderfgoed	-89.776	-400.000	489.776			
6. Innovatie atelier	-229.497	-600.000	459.133		370.364	
7. Visserij Kantorenhub	-72.262				72.262	
Management opgave	-376.206		476.887			
Bijdrage vernieuwing visafslag		-100.000	50.000		50.000	
Verbouwing gebouw t.b.v. BFCW		-1.525.000	175.000	1.350.000		
Totaal	**-3.385.054**	**-5.225.000**	**3.150.000**	**2.000.000**	**2.460.054**	**1.000.000**

De richtinggevende business case is uitgerekend voor de periode van de SPUK en daarom loopt de begroting tot halverwege 2030. Het is de bedoeling dat de stichting dan zodanig goed functioneert (‘op eigen benen kan staan’) dat subsidie van de gemeente niet of nog zeer beperkt nodig is.

Op basis van de richtinggevende business case is het voorstel van het college om de volgende fasering van de uitgaven te ramen:

Activiteit	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Opstartkosten	-210.784	-439.216						-650.000
Stichtingsplan		-550.000	-1.500.000	-1.500.000	-650.000	-200.000	-100.000	-4.500.000
T.l.v. Reserve VOP	210.784	389.216	500.000	500.000	250.000	100.000	50.000	2.000.000
T.l.v. SPUK VOP		600.000	1.000.000	1.000.000	400.000	100.000	50.000	3.150.000

Vanwege het principe van ‘hand op de kraan’ wordt de reserve VOP niet ineens ingezet, maar over een periode van 7 jaar. Over de inzet van de reserve wordt u via de planning & control cyclus en voortgangsinformatie op regelmatige basis geïnformeerd. Omdat er voor 2025 al € 450.000 beschikbaar is gesteld waaruit de opstartkosten worden gedekt, moet voor de jaren 2025-2028 (de huidige meerjarenbegroting) aanvullend € 4,2 miljoen beschikbaar worden gesteld. (Dit is opgeteld de bedragen uit de tabel voor de jaren 2025, 2026, 2027 en 2028 m.b.t. het Stichtingsplan.)

Ad 3

De middelen worden in de begroting geraamd. Via het subsidieproces en regelmatig bestuurlijk overleg worden de voortgang en de bestedingen gemonitord. De daadwerkelijke subsidieverlening (realisatie) kan anders verlopen. Uitgangspunt is ‘hand op de kraan’ waarmee wordt bedoeld dat er niet tot investeringen of uitgaven wordt overgegaan als de partnerbijdragen niet zijn geborgd.

Businesscase geheim

Op grond van het belang zoals genoemd in artikel 5.1 lid 2 onderdeel b van de Wet open overheid (Woo) heeft het college geheimhouding opgelegd op de richtinggevende business case. Doel van het opleggen van geheimhouding is dat de gemaakte inschattingen niet openbaar inzichtelijk worden voor bijvoorbeeld aannemers die verbouwingswerkzaamheden moeten uitvoeren. Dit omdat het de (economische- en financiële) belangen van de gemeente en de stichting kan schaden bij openbaarmaking van het stuk. Het college stelt u voor hiertoe pas over te gaan tot openbaarmaking na afronding van het project.

Kanttekeningen en risico’s (incl. argumenten)
Nu de gemeente niet meer zal overgaan tot aanschaf van het gebouw van de visafslag is het risicoprofiel van de richtinggevende business case verminderd. Met de volgende belangrijkste risico’s dient rekening gehouden te worden, deze zijn hieronder vermeld met de beheersmaatregelen: 1. Ongeoorloofde Staatssteun/Wet Markt en Overheid: in de richtinggevende business case zijn de economische activiteiten gescheiden van de maatschappelijke activiteiten, de economische activiteiten krijgen geen subsidie, behoudens een mogelijke investeringsbijdrage. Omdat de maatschappelijke en economische activiteiten met elkaar verbonden zijn en het ingewikkelde materie is, is bij de subsidieverlening op deze twee wettelijke regelingen nadere advisering en toetsing nodig. 2. Risico SPUK-declaratie: er is een risico op terugbetalen van de middelen als de uitgaven niet voldoen aan de regeling. De SPUK-regeling is echter vrij breed geformuleerd en dit risico kan in overleg met het ministerie – na goedkeuring van de staatssecretaris - worden gemitigeerd.

3. Afwijkend Handelen door de stichting: middels afspraken over voortgangsrapportages in de subsidieregeling alsmede een professionele raad van toezicht is dit goed te beheersen.
4. Fiscale risico's: de richtinggevende business case wordt in de praktijk uitgewerkt met hulp van een fiscalist. Door te handelen overeenkomstig dit fiscaal advies is kostprijsverhogende BTW te voorkomen.

De raad wordt gevraagd middelen beschikbaar te stellen uit het door het VOP toegekende financiële bijdrage. Aan de wijze waarop de middelen door het Rijk beschikbaar zijn gesteld zitten haken en ogen als het gaat om subsidieverplichtingen en staatssteun. We beoordelen met externe expertise per perceel hoe we de financiële bijdragen vorm kunnen geven.

Alternatieven (incl. argumenten)
N.v.t.

Financiële gevolgen	
Kosten	€ 4,2 miljoen voor de periode 2025
Dekking binnen begroting	Nee
Geen dekking binnen begroting	Middelen van de SPUK VOP en de reserve VOP kunnen geraamd worden als dekking.
Fiscale gevolgen	Er is nog geen finale fiscale toets uitgevoerd. Dit wordt in de richtinggevende business case toegelicht. In de uitwerking naar subsidieaanvragen wordt dit gedaan.
Toelichting: Zie toelichting beslispunt 2. Gelet op de huidige meerjarenbegroting wordt een bedrag van € 4,2 miljoen opgenomen in de programmabegroting 2025 voor de jaren 2025 t/m 2028.	

Communicatie
Er is de nodige communicatie geweest bij de oprichting van de stichting. Het is belangrijk zichtbaar stappen te zetten om doelstellingen van het VOP te realiseren. Na uw besluitvorming is het belangrijk om uit te dragen dat de gemeenteraad groen licht heeft gegeven aan de uitvoering van de plannen. Hiervoor zal een persbericht worden opgesteld.

Bijlagen
1. Stichtingsplan Blue Food Centrum Wieringen
2. Richtinggevende Business case Blue Food Centrum Wieringen (GEHEIM)